

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/48/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719201593
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8719201593.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu H. X., N., so sídlom Y. XX, XXX XX, M.: XX XXX XXX, právne zastúpený KC LEGAL, s.r.o., so sídlom Pri Hrubej lúke 3634/1, 841 02 Bratislava, IČO: 50 057 456, proti žalovanému D. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XX, XXX XX U., o zaplatenie 310,31 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 8Csp/32/2019-142 zo dňa 29. mája 2020, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku II. a III..
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 195,17 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 10.7.2018 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Žalobcovi priznáva voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 25,78 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 44 ods. 1, § 43 ods. 1 písm. a), 13 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k), 5, 10, § 54 ods. 2, § 544 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 215 ods. 1, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobca so žalovaným uzavrel dňa XX.XX.XXXX V. o poskytovaní verejných služieb v zmysle ktorej poskytoval žalovanému služby s názvom L. M P. Služby boli riadne fakturované, avšak doposiaľ žalovaný neuhradil za poskytnuté plnenie žiadnu finančnú čiastku. Súčasne dňa 07.06.2017 strany sporu uzavreli Dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb, predmetom ktorého bola aktivácia programu služieb, záväzok žalovaného riadne a včas platiť cenu za zriadenie a poskytovanie služieb, záväzok veriteľa zabezpečiť predaj mobilného telefónu, záväzok veriteľa poskytnúť žalovanému bonus za aktiváciu čísla. Súčasťou dodatku bola aj dohoda o zmluvnej pokute, v zmysle ktorej sa veriteľ so žalovaným dohodli, že v prípade porušenia záväzku viazanosti vznikne

žalobcovi právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vzhľadom na benefity, ktoré veriteľ poskytol žalovanému na základe tohto dodatku. Žalobca fakturoval žalovanému poskytnuté služby, pričom žalovaný riadne neplnil zmluvný záväzok, porušil zmluvnú povinnosť uhradiť faktúry vystavené za poskytnuté služby spolu na sumu 195,17 Eur.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žaloba je čiastočne dôvodná. Uplatnená istina v rozsahu 310,31 Eur predstavuje nezaplatenú cenu za poskytnuté služby žalobcom a uplatnenú pokutu. Je nesporné, že žalobca a žalovaný uzatvorili Zmluvu o poskytovaní verejných služieb, a pretože žalovaný neuhradil vyfakturované sumy za použité služby spolu vo výške 195,17 Eur, súd prvej inštancie ho zaviazal na plnenie vo vzťahu k žalobcovi. Suma fakturovaná faktúrou č. XXXXXXXXXXXX splatnou dňa 09.07.2018 vo výške 115,14 Eur predstavuje zmluvnú pokutu, ku ktorej výške dospel žalobca na základe nároku na zmluvnú pokutu v zníženej (degresívnej) výške oproti dohodnutému základu v počiatkovej výške 158,- Eur pri zohľadnení počtu dní, ktoré uplynuli zo záväzku viazanosti, pričom zohľadnil aj obdobie počas ktorého bol žalovaný v omeškaní a neuhradil faktúry za poskytnuté služby. V danom prípade mal súd prvej inštancie za to, že nejde o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. V spotrebiteľskej veci by nemal byť už pri samotnom uzatváraní zmluvy výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Táto skutočnosť na prvý pohľad vyznieva v neprospech jedného účastníka zmluvy, pričom treba konštatovať, že žalobca ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. Dospel k záveru, že výhoda, ktorú žalovaný pri podpise dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb získal, a to zľavu z ceny, je vo vzťahu k dojednaniu zmluvnej pokuty neprimeraná a vytvára značnú nerovnováhu na strane spotrebiteľa. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorá je tak absolútne neplatná. Z uvedených dôvodov žalobu žalobcu v časti o zaplatenie 115,14 Eur ako nedôvodnú zamietol. V konaní si žalobca zároveň uplatnil nárok na úroky z omeškania z jednotlivých vystavených faktúr z jednotlivých uplatnených súm za každú z nich zvlášť, a to odo dňa splatnosti jednotlivých faktúr. Keďže žalovaný je s plnením peňažného dlhu v omeškaní, žalobca ako veriteľ má voči žalovanému nárok na zákonné úroky z omeškania vyčíslené v súlade s nariadením vlády, preto zaviazal žalovaného aj na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5% ročne od 10.07.2018, čo je nasledujúci deň po dni splatnosti faktúry č. XXXXXXXXXXXX do zaplatenia, čo je pre spotrebiteľa výhodnejšie.

5. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca bol úspešný čo do istiny vo výške 195,17 Eur (62,89% z predmetu sporu) a jeho neúspech bol čo do istiny vo výške 115,14 Eur (37,11% z predmetu sporu), v ktorej bola žaloba zamietnutá. Je zrejmé, že úspešnejšou stranou v spore bol žalobca, a to v rozsahu 25,78% (t.j. 62,89% - 37,11%). Súd prvej inštancie preto o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, ako je uvedené v treťom výroku rozsudku, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to proti výrokom II. a III.. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Porušenie práva na spravodlivý proces videl v tom, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnej otázke neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez tohto, aby mu umožnil vyjadriť sa k takémuto právnomu posúdeniu. Poukázal na to, že žiadal súd prvej inštancie o odročenie pojednávania na iný termín v prípade, ak nemá v úmysle vyhovieť celému žalobnému návrhu, avšak napriek tomu pojednávanie vykonal a to bez toho, aby ho akýmkoľvek spôsobom upozornil na možnosť posudzovania degresívnej zmluvnej pokuty ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Okrem toho nemohol ani predvídať, že súd prvej inštancie hodlá posudzovať uplatnenú zmluvnú pokutu ako neprijateľnú, najmä keď rozhodovacia prax súdu prvej inštancie bola doposiaľ jednotná v tom, že žalobcovi nárok na degresívnu zmluvnú pokutu priznáva, a to od počiatku, čo si tento druh zmluvnej pokuty uplatňuje na súdoch. Ďalej namietal nesprávne skutkové zistenia, pretože súd prvej inštancie vyvodil, že si uplatňuje voči žalovanému postúpenú pohľadávku, avšak voči žalovanému si uplatňuje vlastnú pohľadávku, ktorá vznikla jemu osobne. Naplnenie tohto odvolacieho dôvodu videl aj pokiaľ ide o konštatovanie, že žalovaný na základe dodatku v podobe zľavy z ceny získal výhodu, ktorá je vo vzťahu k dojednaniu zmluvnej pokuty neprimeraná a vytvára značnú nerovnováhu na strane spotrebiteľa. Poukázal na to, že súčet zliav, ktoré získal žalovaný je vo výške 158,- Eur, ktorá presne zodpovedá dojednanému základu zmluvnej pokuty 158,- Eur, ktorá má klesať každým dňom uplynutým z doby viazanosti, a teda je nesporné, že o žiadnu neprimeranosť a ani o nerovnováhu sa nejedná. Nesprávne zistenie skutkového stavu videl tiež v tom, že súd prvej inštancie vyhodnotil vyúčtovanú zmluvnú pokutu ako sankciu za porušenie záväzku a nie ako zabezpečovací prostriedok záväzku, pritom z dodatku jasne vyplýva, že

zmluvná pokuta predstavuje paušalizovanú náhradu škody spôsobenej žalobcovi v dôsledku porušenia viazanosti žalovaným vzhlľadom na poskytnuté benefity. Uvedené nesprávne skutkové zistenie tak malo za následok aj nesprávne právne posúdenie zmluvnej podmienky, ktorá sa týka zabezpečenia záväzku. Súd prvej inštancie mal skúmať, či základ zmluvnej pokuty v čase uzatvorenia dodatku bol alebo nebol dojednaný primerane k hodnote zabezpečovaného záväzku vyplývajúceho z dodatku. Nesprávne právne posúdenie videl tiež v tom, že v spotrebiteľskej veci už nemal byť pri samotnom uzatváraní zmluvy výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, pričom tento právny názor bol už riešený a prekonaný aj Najvyšším súdom SR, ktorý potvrdil, že takáto požiadavka nemá oporu v zákone. Skutočnosť, že v dodatku nie je dojednaná zmluvná pokuta aj pre prípad porušenia povinností žalobcom neznamena, že žalobca v prípade porušenia svojich povinností nie je žiadnym spôsobom sankcionovaný, pretože v tomto prípade je sankcionovaný priamo zo strany štátu. Napokon nesprávne právne posúdenie videl aj v tom, že súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvu a dodatok ako individuálne nedojednané. Mal za to, že takýto záver súdu je predčasný, pretože žalovaný sa mohol v konaní náležite vyjadriť k otázke priebehu uzatvárania zmluvy a napriek tomu, že žalovaný sa na nariadené pojednávanie nedostavil, hoci bol riadne predvolaný, bez výsluchu žalovaného vyhodnotil zmluvu a dodatok ako individuálne nedojednané. V tejto súvislosti poukázal aj na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici v obdobných veciach. Napriek tomu, že zmluva a dodatok majú formulárovú podobu je nesporné, že ich uzavretiu musela predchádzať účasť žalovaného na rokovaní vedúcich k uzatvoreniu zmluvy a rozhodnutie žalovaného uzatvoriť zmluvu, avšak ani túto skutočnosť nevzal súd prvej inštancie do úvahy. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutej odvolaním a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

10. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožnil realizáciu práv strany sporu dosiahol určitú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že potom sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania, t.j. vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.. Zároveň tiež nie je možné prehliadnúť, že niektoré čiastkové práva, ktoré tvoria právo na spravodlivý proces zákon normuje ako samostatné odvolacie dôvody. V predmetnom prípade mal odvolací súd za to, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

11. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že nedošlo k naplneniu tejto odvolacej námietky.

12. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka nebola naplnená.

13. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

14. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená Zmluva o poskytovaní verejných služieb je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

15. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti žalobcom požadovanej zmluvnej pokuty z dôvodu, že táto nebola individuálne dojednaná, bola uzatvorená v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, s čím však v podanom odvolaní žalobca nesúhlasil a mal za to, že táto bola individuálne dojednaná, ba dokonca bola vyjadrená regresívnym spôsobom. Z uvedeného dôvodu sa odvolací súd zaoberal otázkou platnosti dojednania regresívnej zmluvnej pokuty.

16. Vo vzťahu k zmluvnej pokute, odvolací súd uvádza, že zmluvná pokuta predstavuje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi alebo veriteľ dlžníkovi, ak dôjde k porušeniu povinností, ktoré na seba zmluvou prevzali, a to aj v prípade, ak porušením zmluvných povinností nevznikne druhej strane škoda. Funkcia zmluvnej pokuty spočíva v hrozbe zaplatiť určitú dohodnutú sumu, keď povinný svoj záväzok nesplní riadne a včas. Úlohou zmluvnej pokuty je viesť k splneniu povinností zo strany účastníkov. Zmluvnú pokutu možno dohodnúť pre prípad, že k splneniu záväzku dohodnutého v zmluve nedôjde vôbec alebo iba čiastočne, prípadne ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti. Keďže záväzok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom, jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Za predpokladu, že ku vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky záväzku akcesorického.

17. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že ustanovenia o zmluvnej pokute tvorili predtlač Dodatku k zmluve bez možnosti voľby jeho prijatia alebo odmietnutia. Vzhľadom na charakter tohto dojednania a jeho začlenenia v texte Dodatku zmluvy, nemôžu byť žiadne pochybnosti, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O takéto individuálne ustanovenie by sa jednalo vtedy, keď by práve takáto časť dohody bola výsledkom dojednania zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť v prípade, keď si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností), avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednaní ustanovených v zmluve, všeobecných podmienkach a cenníku, minimálne ich nemôže vylúčiť. Táto skutočnosť vyvracia aj neustále opakované tvrdenia, že žalovaný mal možnosť voľby zobrať si mobilný telefón a s akým záväzkom. V tomto kontexte je zrejmé, že takáto domnelá voľba je len iluzórna a zároveň vytvárajúca „efekt bludiska ďalších záväzkov“. Žalobca vôbec nepreukázal opak v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda platí prezumpcia predpokladaná zákonom, že sa nejedná o individuálne dojednanú podmienku.

18. Za nepochybné odvolací súd považuje, že odvolateľ právo na zmluvnú pokutu odvíja od ustanovenia § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka a od spotrebiteľskej zmluvy, ktoré ako typové zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje.

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že v žiadnom prípade teda nemožno tvrdiť, že sa jedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že zmluvné pokuty sú dojednávane za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách, či dodatkoch (pozri napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19Co/160/2017, sp. zn. 22Co/41/2017, sp. zn. 13Co/17/2019 a ďalšie). Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná, ako správne už poukázal súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia. Z neplatnej zmluvnej podmienky tak nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť. Pre posúdenie dojednania zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti.

20. K regresívnej zmluvnej pokute odvolací súd uvádza, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nie len času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby (ten ušetrí v rozsahu následného zníženého objemu dát a pod.), teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy. Takáto zmluvná pokuta zároveň nesmie slúžiť ako jediný nástroj a prostriedok na neprimerané zabezpečenie prípadných benefitov a výhod, ktoré v istých prípadoch javia výrazné znaky potenciality, porovnávajúc v konkrétnom časovom úseku ofenzívnu obchodnú politiku iných telekomunikačných operátorov. Rozdiel spočíva aj v tom, či spotrebiteľ koná tak, že si zabezpečí mobilný telefón a využíva služby s tým, že už od počiatku vie, že za služby nezaplatí, alebo spotrebiteľa ekonomická alebo sociálna situácia donúti ukončiť využívanie služieb počas plynutia doby viazanosti. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu hoci aj v regresívne stanovenej výške, ktorá nie je zanedbateľná, spravidla presahuje cenu „zľavy“ pri mobilnom telefóne a niekoľkonásobku paušálnej mesačnej platby, určite znemožňuje možnosť voľby, deformuje obchodné prostredie a pôsobí v určitom rozsahu monopolne a sankcia pôsobí disproporčne. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby, ten zjavne ušetrí v rozsahu zníženého objemu dát, hlasovej a nehlasovej spotrebe, teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy, opätovne aj so sadzbami DPH. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalobca mal popri tom ako operátor mnoho iných možností ako zabezpečiť prípadné „vrátenie výhod“ nedodržaním zmluvných povinností, či už odkladacou alebo rozvázovacou podmienkou poskytnutia zľavy, odstúpením od kúpnej ceny zvýhodneného mobilného zariadenia, stanovením pomernej alebo pohyblivej zmluvnej pokuty a pod., pričom ekonomické a účtovné komplikácie nesmú prevažovať pred

ochranou poctivých obchodných stykov, mravov a zvyklostí v podobe dodatočného účtovania DPH, či vymáhanie nárokov.

21. Absenciou spravodlivej úpravy sa stávajú ustanovenia zmluvy, ktoré porušujú práva spotrebiteľa alebo nereflektujú na poctivý vzťah zákazník - predajca, neprijateľnými a teda aj neplatnými. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva účelnosť, pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodu o zmluvnej pokute, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že ak je zmluvná podmienka neprijateľná voči určitému počtu spotrebiteľov, musí sa absolútna neplatnosť zmluvnej podmienky vzťahovať na všetkých účastníkov právneho úkonu, v ktorom je takáto neplatná zmluvná podmienka použitá.

22. Neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať, teda moderovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Moderačné právo je možné používať výnimočne len pri mimoriadne tvrdom a neadekvátnom dopade zmluvnej pokuty, výhradne však len pri platných úkonoch.

23. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že nespochybňuje význam zmluvnej pokuty v občianskoprávných vzťahoch a ani nemá v úmysle chrániť bezbrehé a nezodpovedné správanie sa spotrebiteľov, avšak nezistil okolnosti, ktoré by ho prinútili zmeniť názor, ktorý bol vyjadrený vo viacerých rozhodnutiach s obdobnými nárokmi zo strany súdov prvej inštancie, ale aj zo strany odvolacích súdov, napríklad aj ohľadne čiastočne regresívnej zmluvnej pokuty. Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď zamietol žalobcu v časti požadovania zaplataenie zmluvnej pokuty.

24. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania.

25. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. a v súvisiacom výroku III. o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že stranám sporu nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému však zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplývajú, ani si ich neuplatnil. V odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takého rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/544/2015.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).